

**Kokkuvõte mesindusloengust Tartu Aianduse ja Mesinduse Seltsis 11.03.2009.a.
Lektor Aivo Sildnik, lektorileping PR-5-1.5-34
Mesindusloeng toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit**

Loengus käsitletud materjal :

Mesinikud kui sotsiaalne grupp-

Eesti mesinike kui sotsiaalse grupi iseloomustuse aluseks on mitmeid võimalikke näitajaid. Peamisteks võiks lugeda maakodu olemasolu, seejärel huvi ja majanduslikke vajadusi/ võimalusi. Vabariigi keskmise sissetuleku alusel saaks mesinikud määratleda pigem alla keskmise kuutasu saajateks.

Eeldtoodust tulenevalt saab ca 7000 mesinike peret lühidalt iseloomustada alljärgnevalt:

1. Hobimesinikud- kõige kõrgem osatähtsus
2. Poolametimesinikud- ca 250 mesinikku.
3. Ametimesinikud- ca 60 mesinikku, kes saavad oma peamise rahalise sissetuleku just mesindustegevusest.

Mesindusliku tootmise tasemelt on eesti mesilad siiski väga ebaühtlase tehnilise tasemega. Viimasel ajal on suurmesilaid suuresti väljaarendatud ja seda peamiselt soome mesilate tehnilise skeemi eeskujul. Eesti suurmesilate esmaseks tunnuseks saab tänapäeval lugeda just lamavtaru asendamist korpustaruga. See tarutüüp võimaldab mesinduslikke tegevusi oluliselt mehhaniseerida, mida tavatasandil on vägagi raske teha, seda just mesinduse spetsiifikast lähtuvalt. Mehhaniseerimine aga säästab tööaega ja samuti töötaja tervist, tõstes seega tööviljakust, mis väljendub eelkõige majanduslikus arvestuses.

Samas on eesti mesinike vanus pigem üle 50 eluaasta, mistõttu mesinike peret ilmestab noorte mesinike vähesus. Millest selline trend? Mesiniku töö on füüsiliselt raske ja sessoonne, samuti seotud kõrgendatud riskidega. Seega on esmane säilitada mesiniku kui töötaja ressursse, et tagada pikajaliste investeeringute tagasimakseid, samuti sotsiaalsete ja majanduslike tegurite negatiivseid tagajärgi.

Mesinduse olukord maailmas, Skandinaavias ja Baltikumis on suhteliselt sarnane eesti mesinduse hetkeseisule. Mesinike arvukus ja mesilasperede arv pigem vähenevad, samas meetoodang pere kohta pigem suureneb. Samas meesaagid võivad aastati kõikuda kordades.

Mesiniku tervis on ressurs-

Töötervishoiu direktiiv 90/269/ EMÜ (29.mai) 1990

Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded raskuste tõstmisel ja teisaldamisel. Arvukate uuringute hinnagul kannatab 60-90% inimestest (EL liikmesmaades) elu jooksul alaseljavaevuste käes. Siinkohal olgu märgitud, et mesiniku põhi- ja kõrvaltegevused on suuresti füüsilist laadi ja seonduvad eelnimetatud tervise edendamise probleemidega. Raskuste käsitsi teisaldamine kujutab endast mitmeid riske, eriti just alaseljale.

Töötraumad on iseloomulikud just suurte raskuste teisaldamisel, näiteks meekorpuste transportimisel mesilagrupid transportvahendisse. Töötasapind on valdavalt ebaühtlane, nägemisväli piiratud, samuti piirab liikumist kaitseriietus, või mesiniku enda liigne kurnatus. Kui mesindustalus puudub asendustöötaja või võimalus tema kasutamiseks võib mesiniku töövõime teatud kaotus mõjutada vägagi põõrdumatult

mesindustehnilisi tegevusi. Harvad ei ole ka juhtumid, mil mesiniku tervis saab kahjustatud organismi kuhjunud mesilamürgist.

Töökeskkond on suuresti seotud riskiteguritega-

Individuaalsed tegurid avalduvad näiteks soost, vanusest, treenitusest, suitsetamisest, haigustest jpm tulenevalt. Mesiniku pädevus peab seega ilmne ma mitte ainult erialases valdkonnas, vaid nii füüsilises, emotsionaalses kui ka sotsiaalses kompetentsuses.

Ennetusmeetmete valiku aluseks on mesindustegevuse puhul eelkõige mesiniku enda teadlikkus teda ohustavatest ja mõjutavatest teguritest. Samuti võimalus/ suutlikkus investeerida tehnilistesse seadmetesse, vähendamaks või parimal juhul isegi riskiteguri välistamist. Püsiva töövõime säilitamiseks, just suurmesinike korral, on oskus aega planeerida ja teadlik puhkus ka kiiretel hooajatöödel.

Mesiniku põhi- ja kõrvaltegevused, nende lühiiseloostus-

Slaidiprogrammis esitatakse põhilised tegevused ja tehnilised sõlmpunktid alljärgnevate Soome suurtootmismesilate kaasabil:

Juha Nuutero

Kari Valonen

Ari Seppälä

Jyrki ja Ilka Parikka

Juhani Vaara

Enamik Soome suurmesinikke on majanduslikud riskid hajutanud ja tegelevad seetõttu mitmete täiendavate tegevustega. Näiteks põllumajandus / metsandus, mesindusinventari valmistamine, mesilasemade kasvatamine, meetaara müük jne.

Erinevate eesti mesilatüüpide lühiiseloostus –

Vastavalt mesila tootmisvõimsusele on alljärgnevalt esitatud slaidiprogramm mõningatest eesti mesilastest:

hobimesila – Jüri Esinurm, Aivo Sildnik

keskmise tootlikkusega mesila – Mait ja Aime Mardla (Mesilinnu mesindustalu)

suurtootmine – Tarmo Jaanisk (Paradiisi mesila)

mahemesinikud –Tõnis ja Aili Taal (Taali Mesila)

Erinevate tootmistasemetega mesilate tehniline inventar ja tehnoloogiline skeem:

Näiteid ka Läti ja Eesti mesilate osas:

tarutüüp

tootmisruumid.

taruinventar

meekorpuste tühjendamine mesilastest

meevurrid ja meekärgede lahtikaanetamine

meekäitlemine ja tehnilised abivahendid

transportvahendid

meetaara

väikevahendid mesiniku tööprotsessis

söödanõud ja nende kasutamine

organisatoorsed lahendid:

mesilamärkmik

ajakava

erinevate mesilastõugude kasutamine ja efektiivsus.

Suhkrulahuse valmistamine talvitussöödaks-

Talvitussööda valmistamiseks on mitmeid võimalusi, samas saab seda tööprotsssi kõige lihtsamini mehhaniseerida, mida väikemesilates paraku ei tehta! Enamikul juhtudel valmistatakse väikemesilas suhkrulahus kuummenetluse kaasabil, kuigi energiatarve on sel juhul kordades suurem võrreldes külmmenetlusega.

Alljärgnevalt slaidid, mis näitlikustavad söödalahuse valmistamise erinevaid võimalusi.

Loengus esitati eeltoodud loengumaterjal (tabelid ja slaidid) videoprojektori kaasabil. Lisaks näitlikud väikevahendid.

Koostas: Aivo Sildnik
atesteeritud mesinduskonsulent